

APGROZĀMO LĪDZEKĻU JĒDZIENA INTERPRETĀCIJA ZINĀTNISKAJĀ UN NOZARES LITERATŪRĀ

INTERPRETATION OF TERM CURRENT ASSETS IN RESEARCH AND LITERATURE OF FIELD

Iluta ARBIDĀNE

Mg.oec, docente, Rēzeknes Augstskola
Ekonomikas un vadības fakultāte
Tālrunis: +371 26 498 925, e-pasts: iluta.arbidane@inbox.lv
Rēzekne, Latvija

Abstract. *The quality and comparability of financial statements are determined by single and unbiased interpretation of legislative acts and their application. Latvia in its economic development has faced the influence of various economic schools, inter alia regarding interpretation and application of various notions. The article summarizes the interpretations of the terms “assets” and “current assets” in research and literature of the field; besides, the historical development of the term “current assets” in Latvia is explored. Basing on the results of the research there are formulated the definitions of the terms „assets” and “current assets” and provided suggestions for their introduction and application to facilitate single understanding of terminology.*

Keywords: *assets, current assets, resources.*

Ievads

Pēdējo gadu procesi ekonomikā ir krasi mainījuši attieksmi pret rīcībā esošo resursu pārvaldību kā vienu no ietekmīgākajiem uzņēmējdarbības procesiem. Šodienas uzņēmējdarbība raksturojas ar augstu dinamiku un riska pakāpi. Tāpēc ir svarīga finanšu situācijas modelēšana. Uzņēmuma līdzekļu pārvaldības procesi ir nozīmīgs instruments uzņēmuma finanšu stāvokļa izskaidrošanai, uzlabošanai un racionalizācijai, kā arī jaunu projektu, darbības modeļu izstrādei un ieviešanai.

Uzņēmumu vadībai ierobežotu resursu apstākļos rodas aizvien lielāka interese racionāli izmantot resursus, kas vienlaicīgi veicina arī uzņēmumu konkurētspējas saglabāšanu un paaugstināšanu gan vietējā, gan starptautiskā mērogā. Pētot zinātnisko literatūru un starptautisko pieredzi, ir jāsecina, ka pastāv daudz un dažādas uzņēmējdarbības vadīšanas efektivitātes nodrošināšanas koncepcijas un metodes, bet pasaules praksē arvien biežāk uzņēmumi koncentrējas uz uzņēmuma vērtības optimālu vadīšanu un tās palielināšanas iespējām. Komerclikuma (3.) 18.pantā, definējot jēdzienu „uzņēmums”, ir teikts, ka tā ir organizatoriski saimnieciska vienība, kurā ietilpst komersantam piederošas ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, kā arī citi saimnieciski labumi (vērtības), kurus komersants izmanto komercdarbības veikšanai.

Tas ļauj secināt, ka uzņēmuma vērtība, kas sevī iekļauj piederošos labumus, ir kā indikators, kas nosaka uzņēmuma veiksmīgu darbību, nākotnes attīstības iespējas.

Uzņēmuma vērtību raksturo tā rīcībā esošie resursi, kā arī to finansēšanas avoti. Uzņēmuma manta un viss, kas tam pieder, ir attiecināms uz tā aktīviem, tie dod noteiktu priekšstatu par uzņēmuma potenciālu. Savukārt finansēšanas līdzekļus pašu kapitāla un aizņemtā kapitāla (vai piesaistītā kapitāla) veidā pieņemts saukt par pasīviem.

Mūsdienās katram uzņēmējam ir svarīgi plānot līdzekļus, kuri tiks izmantoti uzņēmējdarbības procesā, lai viņš varētu jau iepriekš paredzēt, kādi finansēšanas avoti būs nepieciešami.

Mainīgas ekonomikas apstākļos palielinās visu uzņēmumu finansiālā stāvokļa nozīme, jo uzņēmumi var paši izvēlēties kā piegādātājus, tā arī pircējus, uzņēmumi paši ir tiesīgi ar savu kapitālu piedalīties citu uzņēmumu veidošanā, ieguldot savus līdzekļus citu uzņēmumu statūtu fondā, vai iegādāties to vērtspapīrus, paredzot nākotnē gūt ekonomiskus labumus.

Pētījuma mērķis ir izvērtēt jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” interpretāciju zinātniskajā un nozares literatūrā.

Pētījuma uzdevumi:

- Izpētīt jēdziena „aktīvi” interpretāciju ārvalstu un Latvijas zinātniskajā un nozares literatūrā;
- Izpētīt jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” vēsturisko attīstību Latvijā;
- Izpētīt jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” interpretāciju Latvijas un ārzemju zinātniskajā un nozares literatūrā;
- Izdarīt secinājumus un sniegt priekšlikumus par jēdzienlietošanu un interpretāciju.

Pētīšanas metode ir Latvijas un ārvalstu zinātniskās un nozares literatūras kvalitatīvās pētīšanas metodes – kontentanalīze un speciālo gadījumu pētījuma metode.

Jēdziena „aktīvs” interpretācija

Aktīvs ir franču izcelsmes vārds „*actif*”, kas tulkojumā nozīmē rosīgs, darbīgs (37.). Līdzīgs tulkojums ir arī no latīņu valodas vārdam „*activus*”. Uzņēmuma līdzekļi jeb aktīvi ir darbīgi, jo tie piedalās uzņēmējdarbības procesā (33.). Ekonomiskajā literatūrā atrodamas vairākas aktīvu (angļu valodā – *Assets*; vācu valodā – *Aktiven*; spāņu valodā – *Aktivo*), kā ekonomisko kategoriju raksturojošas definīcijas (35.).

Daudz plašāka un visaptverošāka ir aktīvu definīcija, kas ir atrodama dažādās finanšu jēdzienus skaidrojošās vārdnīcās, kur aktīvi

tiek definēti kā resursi ar ekonomisko vērtību, kas ir pārvaldītāja īpašumā vai tos kontrolē ar cerībām, ka tie nākotnē sniegs ekonomisko labumu (38.). Līdzīgā veidā aktīvus kā jēdzienu definē arī lielākā daļa rietumu autoru (*D.Alexander, A.Britton, A.Jorissen* (6.), *Belkaouni* (11.), *Kieso D.E., Weigandt J.J., Warfield T.D.* (19.), *Greener M.* (16.)) uzsverot gan piederību un kontroli, kā arī nākotnes aspektu. Aktīvi ir uzņēmumam piederošie ekonomiskie resursi, kas paredzēti izmantošanai nākotnes darbībā ar mērķi gūt peļņu (*Needls B, Powers M.* (25.)). Arī Starptautiskie grāmatvedības standarti vērš uzmanību uz to, ka tie ir resursi, kuros ir ietverts nākotnes potenciālais labums, kas tieši vai netieši veicina naudas un tās ekvivalentu pieplūdumu uzņēmumā. Krievu autori (*Kovaļovs A. (Ковалев А), Lapusta M. (Лапуста М.), Skamajs L. (Скамай Л)* (20.), *Kohs R. (Кох Р)* (22.), *Arhipovs A. (Архипов, А.)* (8.)) šo jēdzienu definē kā uzņēmumā esošos materiālos un nemateriālos līdzekļus, kā arī naudas līdzekļus un tiesības uz īpašumu vai naudas līdzekļiem. Savukārt *Kovaļevs V. (Ковалев В)* (21.) aktīvus definē, kā īpašumā esošus līdzekļus, kas radušies pagātnes notikumu dēļ kā arī kā kontrolējamus resursus un izdevumus, kas nākotnē dos labumu.

Aktīvu jēdzienam no grāmatvedības viedokļa latviešu valodā ir vairāki skaidrojumi. Aktīvi ir uzņēmuma īpašumā vai pārvaldījumā esošās materiālās vērtības, parādsaistības, nauda u.c. saimnieciskie līdzekļi, kas tiek uzrādīti grāmatvedības bilancē (36.). Aktīvi ir grāmatvedības bilances daļa, kurā atspoguļoti un sagrupēti pēc to funkcionālās lomas uzņēmumu un organizāciju līdzekļi (36.). No bilances uzbūves viedokļa aktīvi ir bilances kreisā puse, kas naudas izteiksmē atspoguļo uzņēmuma līdzekļus (7.). Analizējot šīs definīcijas, jāsecina, ka tās vairāk definē aktīvu atrašanās vietu vai arī to struktūru, bet nepasaka paša jēdziena būtību. Visprecīzāk šī jēdziena būtība tiek atklāta Latvijas Grāmatvedības Standartā Nr1.(5.), kas aktīvus definē, kā uzņēmuma resursus, kuri iegūti savā rīcībā pagātnes notikumu rezultātā un no kuriem nākotnē uzņēmumam ir sagaidāms ekonomisks izdevīgums. Autore uzskata, ka šī definīcija latviešu valodā visprecīzāk atklāj aktīvu ekonomisko būtību, kas arī sakrīt ar šī jēdziena definējumu vairāku ārzemju autoru skatījumā. Izvērtējot iepriekš apskatītās jēdziena „aktīvs” definīcijas, jāsecina, ka latviešu valodā pieejamajās definīcijās ir iztrūkstoša būtiska komponente attiecībā uz atzīšanas un kontroles kritērijiem. Autore iesaka papildināt šo definīciju ar vārdiem „ir ticami novērtējami” un „īpašumā vai kontrolē esoši”, kā rezultātā autores piedāvātā jēdziena „aktīvi” definīcija ir šāda: aktīvi ir uzņēmuma rīcībā vai kontrolē esošie resursi, kuri iegūti savā rīcībā pagātnes notikumu rezultātā, ir ticami novērtējami un no kuriem nākotnē uzņēmumam ir sagaidāms ekonomisks izdevīgums.

Latvijas Republikas „Gada pārskatu likums” nosaka gada pārskata struktūru, kā arī sagatavošanas kārtību. Saskaņā ar šo likumu visi Latvijā reģistrētie komersanti, uzņēmumi un uzņēmējsabiedrības, arī bezpeļņas organizācijas sastāda gada pārskatu, kas ir ne tikai grāmatvedības dokuments, bet arī pamats uzņēmuma finanšu un saimnieciskās darbības analīzei. Uzņēmuma gada pārskatu izmanto gan uzņēmuma iekšējie datu izmantotāji, piemēram, augstākā un vidējā līmeņa vadība, īpašnieki, gan ārējie, piemēram, kredītiestādes, biržas, statistikas un finanšu kontroles institūcijas u.c. Ir svarīgi, lai šajā likumā būtu nodefinēti jēdzieni, kuru izpratne neradītu šaubas dažādiem gada pārskatu lietotājiem. Izvērtējot Latvijas likumdošanas aktus „Likumu par grāmatvedību”, „Gada pārskatu likumu” 1.LGS „Finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādnes” jāsecina, ka šajos likumdošanas aktos netiek ievērota vienota pieeja attiecībā uz sadaļu „Lietotie termini” no dažādiem viedokļiem. Pirmkārt, nav skaidrs, pēc kāda principa tiek izvēlēti skaidrojošie termini, kā arī jēdzienu skaidrojumi ir atšķirīgi un arī pavirši. Lai sekmētu vienotu terminoloģisko izpratni un to pielietojumu, autore iesaka, papildināt 1.LGS standartā lietoto termina „aktīvi” definīciju, kā arī papildināt likuma sadaļu „Likumā lietotie termini” ar jēdziena „aktīvs” definīciju.

Apgrozāmo līdzekļu jēdziena vēsturiskā attīstība

Dažādos literatūras avotos uzņēmuma aktīvi tiek iedalīti pēc vairākām klasificēšanas pazīmēm, no kurām galvenās ir aktīvu funkcionēšanas forma, piedalīšanās saimnieciskā procesā raksturs un aktīvu apgrozības ātrums, atsevišķu darbības veidu apkalpošanas raksturs, aktīvu formēšanas finanšu avotu raksturs, aktīvu likviditātes pakāpe. Saskaņā ar „Gada pārskatu likumu” aktīvi iedalās:

- Ilgtermiņa ieguldījumi;
- Apgrozāmie līdzekļi.

Uzņēmuma pamatdarbības cikls ir laiks starp produkcijas ražošanai vai pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo materiālu iegādi un preču realizāciju vai pakalpojumu sniegšanu (18.). Apgrozāmie līdzekļi veido būtisku uzņēmuma bilances aktīvu daļu. Pēc apgrozāmo līdzekļu kopsummas var spriest par uzņēmuma potenciālu, maksātspēju, likviditāti un citiem būtiskiem saimniecisko darbību raksturojošiem rādītājiem.

Apgrozāmie līdzekļi ir uzņēmuma rīcībā esošie resursi, kas pieejami ikdienas darījumu veikšanai un tiek izmantoti, lai nodrošinātu produktu ražošanas (pakalpojumu sniegšanas) nepārtrauktību. No grāmatvedības uzskaites teorijas viedokļa apgrozāmie līdzekļi ir aktīvi, kas var tikt pārvērsti naudas formā viena ražošanas cikla laikā (26.).

Vērtējot jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” terminoloģiskās pieejas attīstību Latvijā, jāsecina, ka tā veidojusies dažādos ekonomiskās domas attīstības periodos. Var izdalīt trīs posmus, t.i., Brīvās Latvijas laika posms no 1918. – 1940.g., PSRS laika posms 1940. – 1991.g., atjaunotās Latvijas Republikas laika posms no 1991.g. līdz mūsdienām.

Latvijā laika posmā no 1918. – 1940. g. kontu plānu aktīvā tika atspoguļota ieguldītā manta un rīcības manta (9.). I. Millere savos pētījumos par grāmatvedības attīstību Latvijā norāda, ka šāds iedalījums atbilda šodienas ilgtermiņa ieguldījumu un apgrozāmo līdzekļu klasifikācijai.

Krievijā jēdzienu „apgrozāmie līdzekļi” sāk lietot 1918.g. beigās, kad pēc Tautas bankas reglamenta tiek noteikts, ka apgrozāmo līdzekļu sastāvā ietver summas, kas būtu vajadzīgas, lai iegādātos materiālus un degvielu, veiktu darbinieku darba samaksu, administrācijas atalgošanu, radītu uzkrājumus mašīnu remontiem un celtniecībai, soda naudu samaksai, kā arī vispārējiem un citiem izdevumiem, kas ir jāsedz tuvākajā atskaites periodā (14.). Šāda jēdziena interpretācija izrietēja no funkcionējoša uzņēmuma un valsts struktūru prakses un tika nostiprināta ar likumu 1923.g. 10.aprīlī. Tieši šajā laikā Krievijā ekonomiskajā literatūrā, nostiprinājās viedoklis, saskaņā ar kuru apgrozāmo līdzekļu aprīte ir šo līdzekļu efektivitātes rādītājs. Trifanovs N.S. rakstīja: „Apgrozāmo līdzekļu aprīte ražošanas uzņēmumā ir viens no būtiskākajiem racionalizācijas rādītājiem. Maksimāli ātras manevrēšanas uzdevums ir apgrozāmo līdzekļu tempa paātrināšana” (28.).

Sociālisma laika ekonomika ieviesa savas korekcijas arī terminoloģijas izpratnē. Tā laika ekonomikā nacionālo mantu iedalīja darba līdzekļos (pamatfondi jeb pamatlīdzekļi – autore), darba priekšmetos un apgrozības priekšmetos. Darba priekšmeti bija lietas vai lietu kompleksi, ko cilvēki ražošanas procesā apstrādāja ar darba rīkiem, lai izgatavotu ražošanas līdzekļus vai darba priekšmetus. Darba priekšmetus patērēja vienā darba procesā un to vērtība pilnībā pārgāja ražojamo produktu vērtībā. Ražošanas uzņēmumos darba priekšmeti tika saukti par ražošanas krājumiem. Politiskajā ekonomikā darba priekšmetus sauca par apgrozāmajiem fondiem. Apgrozības priekšmeti bija produkcijas krājumi, līdzekļi norēķinos un naudas līdzekļi (23.). Apgrozības priekšmetus sauca par apgrozības fondiem, bet apgrozāmo fondu un apgrozības fondu kopumu par apgrozāmajiem līdzekļiem (10.). No tā var secināt, ka tā laika ekonomika ar apgrozāmajiem līdzekļiem saprot visu darba priekšmetu un apgrozības priekšmetu kopumu un tajā ietilpst kā ražošanas, tā gatavās produkcijas krājumi, arī debitoru parādi un naudas līdzekļi. Līdzīga izpratne par šo definējumu ir arī tādiem

krievu autoriem, kā V.Djačenko (*В.П. Дьяченко* (15.)), M.Usoskins (*М.М. Усоскин* (29.)). Vēlākajos darbos šo pašu definīciju, tikai kā divu kategoriju, t.i. apgrozāmo un apgrozības fondu kopsummu, izmanto arī tādi krievu autori, kā I.Usatovs (*И.Усатов* (30.)), M.Vitebskis (*М.Н. Витебский* (31.)), V.Geraščenko (*В.С. Геращенко* (17.)) un citi. Jāatzīmē, ka A.Birmans (*А.М. Бирман* (12.)) un N.Šumovs (*Н.С. Шумов* (27.)) savos jēdziena apgrozāmie līdzekļi skaidrojumos tieši norāda uz to, ka tie ir naudas līdzekļu ieguldījumi gan apgrozāmajos gan apgrozības fondos. Vēlākajos A.Birmana (13.) pētījumos šī doma tiek attīstīta: „Apgrozāmie līdzekļi ir nepieciešami, lai uzņēmums nepārtraukti var norēķināties par materiālajām vērtībām, kā arī avansēt nepabeigto ražošanu, nākamo periodu izdevumus, nosūtīto produkciju un citus norēķinus”. Viņš norāda uz to, ka apgrozāmie līdzekļi ir būtiski, lai nodrošinātu uzņēmumu maksātspēju. Autore uzskata, ka apgrozāmo līdzekļu definīciju būtiski uzlaboja krievu zinātnieks P.Ževtjaks (*П.Н. Жевтяк* (32.)): „Apgrozāmie līdzekļi ir naudas līdzekļi, kas tiek avansēti, lai veidotu apgrozāmos un apgrozības fondus ar mērķi nodrošināt saimniecisko procesu nepārtrauktību”.

70.gadu vidū krievu zinātnieks P.Buničs (*П.Г. Бунич* (14.)) savā pētījumā par dažādu autoru definīcijām attiecībā uz apgrozāmajiem līdzekļiem, izveidoja viņaprāt pilnīgu definīciju, kas iekļāva iepriekšējo gadu definīciju traktējumus: „Apgrozāmie līdzekļi ir īpaša vērtības kustības un aprites forma sociālistiskā uzņēmumā vai apvienībā, kas avansējas naudas veidā, lai veidotu izejvielu, materiālu, pusfabrikātu, gatavās produkcijas, inventāra, instrumentu krājumu un citu ātri atjaunojošos materiālo vērtību.” Veicot apgrozāmo līdzekļu definīcijas attīstības analīzi PSRS laika posmā, autore secina, ka tā laika ekonomikā vienlīdzīgi tika izmantotas dažādas definīcijas un šo skolu pārstāvjus var iedalīt divās daļās. Pirmie uzskatīja, ka apgrozāmie līdzekļi ir apgrozāmo un apgrozības fondu kopums naudas izteiksmē, piemēram, V.Djačenko, M.Usoskins, M.Vitebskis, A.Borodavkins (*А.Н. Бородавкин*) u.c. Šo pētnieku viedoklis pēc autores domām raksturo ekonomiskās kategorijas veidošanās principus, bet neatklāj to saturisko būtību, kas būtu jādefinē arī kā dinamiska kategorija, kas atrodas nepārtrauktā kustībā. Šāda pētnieku nostāja apgrozāmos līdzekļus sadala pēc funkcionālās formas, bet neapvieno kopējā ciklā. Šāds uzskats pēc būtības atbilst stingri noteiktai administratīvai saimniekošanas sistēmai.

Otra daļa autoru šo jēdzienu definēja kā vērtību vai naudas līdzekļus, kas tiek avansēti ražošanas un apgrozības ciklā, piemēram, A.Birmans, S.Barngolcs (*С.Б. Барнгольц*), P.Ževtjaks, P.Buničs un citi. Saskaņā ar šo autoru viedokli jāsecina, ka atšķirībā no iepriekš minēto pētnieku viedokļa, apgrozāmie līdzekļi tiek apskatīti procesā.

Jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” interpretācija

V.Palijs (*Палий В.Ф.*(24.)) norāda, ka ekonomikas attīstībā kopš 90.gadu vidus ir notikušas būtiskas izmaiņas, līdz ar to radot principiāli jaunu pieeju dažādām ekonomiskām kategorijām un to izpratnei. Mūsdienu izpratnē iepriekš apskatītā jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” definējums ir uzskatāms par neaktuālu. Latvija kopš 90.gadu vidus ir piedzīvojusi būtiskas ekonomiskās sistēmas izmaiņas, pārejot no plānveida ekonomikas uz tirgus ekonomiku. Mainoties politiskajai un ekonomiskajai situācijai, Latvijas zinātnē un praksē aizvien vairāk sāk atzīt un lietot tirgus ekonomikai raksturīgos ekonomisko kategoriju skaidrojumus, pievēršoties Rietumu un ASV zinātnieku pētījumiem šajā jomā.

Kopš 1992.g. 14.oktobra „Gada pārskatu likums” nosaka gada pārskata struktūru, sastādīšanas un apstiprināšanas kārtību, kā arī skaidro likumā izmantoto terminoloģiju. „Gada pārskatu likums” (1.), MK noteikumi Nr.808 „Noteikumi par biedrību, nodibinājumu un arodbiedrību gada pārskatiem” (4.) u.c. saistošie likumdošanas akti nosaka, ka līdzekļi, kas paredzēti ilgai lietošanai (ilgāk par vienu gadu) vai ieguldīti ilglietojamā īpašumā ir ilgtermiņa ieguldījumi. Citi ir apgrozāmie līdzekļi. Gandrīz identiski apgrozāmie līdzekļi tiek skaidroti arī pārējos LR saistošajos normatīvajos aktos.

Latvijas grāmatvedības standarts Nr.1. „Finanšu pārskata sagatavošanas pamatnostādnes” (5.) nosaka, ka apgrozāmie līdzekļi tiek klasificēti kā apgrozāmie līdzekļi šādos gadījumos:

- tos paredz realizēt vai patērēt uzņēmuma pamatdarbības cikla ietvaros;
- tos tur galvenokārt tirdzniecības nolūkiem vai īslaicīgi un ja tos paredz realizēt 12 mēnešos pēc bilances datuma;
- tā ir nauda vai tās ekvivalents, kam ir neierobežotas lietošanas iespējas.

Izvērtējot LR normatīvos aktus attiecībā uz apgrozāmo līdzekļu terminoloģisko pieeju, jāsecina, ka „Gada pārskatu likumā”, kā arī citos saistošajos likumdošanas aktos apgrozāmie līdzekļi vispār nav definēti. Kā redzams no iepriekšminētā, tad Latvijas Grāmatvedības standarti arī nedod skaidru priekšstatu par apgrozāmo līdzekļu jēdziena piemērošanu.

Pētījuma ietvaros autore ir apkopojusi atsevišķu autoru un dažādos avotos pieejamās jēdziena „apgrozāmie līdzekļi (aktīvi)” definīcijas, kas atspoguļo to būtību un veidojošās komponentes, kas ir apkopotas 1.tabulā.

Jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” definīcijas

N.p. k.	Jēdziena formulējums	Avots
1	2	3
1.	līdzekļi, kurus paredzēts realizēt vai patērēt uzņēmuma pamatdarbības cikla (parasti viena gada) laikā	Ludboržs A. <i>Apgrozāmā kapitāla vadīšana nelielos uzņēmumos.</i> Rīga: Lietišķās informācijas dienests, 2007. 11.lpp.
2.	līdzekļi, kas tiek izmantoti uzņēmuma ikdienas darbībā (krājumi, naudas līdzekļi u.c.) un kas uzņēmumā atrodas tikai īslaicīgi; tie ir naudas līdzekļi vai arī var tikt pārvērsti naudā vai patērēti nākamā gada laikā	Krauklis V., Ūķis G., Krauklis J. <i>Likumdošanas aktu terminu vārdnīca.</i> Rīga: Sensers R, 1999. 33.lpp.
3.	līdzekļi, kurus patērē vienā saimnieciskās darbības ciklā un kas laikā pilnīgi maina savu ārējo veidu. Apgrozāmie līdzekļi viena saimnieciskā cikla laikā pārvēršas naudā, par kuru uzņēmums turpina papildināt un no jauna iegādāties vajadzīgos apgrozāmos līdzekļus	Nešpors V. <i>Ievads ekonomika.</i> Rīga: Mulineo, 2006. 119.lpp.
4.	līdzekļi, kurus paredzēts pārvērst naudā, pārdot vai izlietot tuvāko 12 mēnešu laikā vai parastā saimnieciskās darbības ciklā	Andžāne V. <i>Ievads finansu grāmatvedībā.</i> Rīga: Latvijas Universitāte, 2004. 8.lpp.
5.	līdzekļi, kurus paredzēts izlietot uzņēmējdarbībā viena gada vai viena ražošanas cikla laikā	Rurāne M. <i>Uzņēmējdarbības organizācija un plānošana.</i> Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2002. 222.lpp Ludboržs A. <i>Finanšu grāmatvedība tirdzniecībā.</i> Rīga: Lietišķās informācijas dienests, 2003. 62.lpp.
6.	uzņēmuma nauda un īstermiņa aktīvi, kurus iespējams un plānots pārvērst naudā vai izlietot tuvāko 12 mēnešu laikā. Apgrozāmos līdzekļos ietilpst krājumi, debitoru parādi, īstermiņa saistības, naudas līdzekļi bankā un kasē	Kuķe L. u.c. <i>Ekonomikas un finanšu vārdnīca.</i> Rīga: Norden AB, 2003. 32.lpp.
7.	uzņēmuma līdzekļi (krājumi, debitoru parādi, īstermiņa investīcijas un naudas līdzekļi), kurus paredzēts pārvērst naudā, pārdot vai izlietot tuvākos 12 mēnešu laikā vai uzņēmuma pārskata gadā, ja tas ir ilgāks par vienu gadu (piemēram, celtniecības uzņēmumiem)	Klauss A. <i>Kontrolings: A-Z skaidrojošvārdnīca.</i> Rīga: Preses Nams, 2000. 16.lpp.

1.tabulas turpinājums

8.	resursi, kas apkalpo produkcijas ražošanas procesu un realizācijas procesu. (Namedova redakcijā)	<i>Konkurētspēja un kvalitātes vadības problēmas.</i> Rīga: Banku augstskola, 2000. 10.lpp.
9.	aktīvi, kurus budžeta iestāde plāno izmantot gada laikā vai kuru apmaksā paredzēta gada laikā no bilances datuma	<i>Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti</i> [tiešsaite] LR Ministru kabineta 2009.g.15.dec noteikumi Nr.1486 [atsauce 2012.g.13.feb.]. Pieejas veids: http://www.likumi.lv/doc.php?id=202636&from=off
10.	naudas līdzekļi, izejvielas, sēkla, kurināmais, materiāli, iepirktie ražojumi un preces, tara, nepabeigti ražojumi un neizpildītie pasūtījumi, viengadīgie stādījumi, gatavie ražojumi, preces un izpildītie pasūtījumi, raža, darba un produktīvie dzīvnieki, darbarīki un inventāra priekšmeti, kuri paredzēti īslaicīgai (mazāk par gadu) lietošanai, un citas atvietošanas vai patērējamās lietas, kuras nepieciešamas uzņēmuma darbībai	<i>Par īpašuma tiesību atjaunošanu uz uzņēmumiem un citiem īpašuma objektiem.</i> [tiešsaite] LR 1993. g. 30. marta likums [atsauce 2012.g.13.feb.]. Pieejas veids: http://www.likumi.lv/doc.php?id=60054
12.	ir vieta bilancē, kur uzņēmums atspoguļo visus sīkumus, kurus var pārvērst naudā īsā laika periodā, t.i. kas nav lielāks par vienu gadu	KENNON, J. Current Assets on the Balance Sheet. [online]. [Cited February 13 2012]. Available from Internet: http://beginnersinvest.about.com/od/analyzingbalancesheet/a/current-assets-on-the-balance-sheet.htm
13.	Bilances konts, kas atspoguļo aktīvus, kurus var pārvērst naudā viena uzņēmējdarbības gada laikā. Apgrozāmie aktīvi ir nauda, debitori, krājumu, vērtspapīri, nākamo periodu izdevumi un citi likvidējamie aktīvi, kurus viegli var pārvērst naudā	Farlex Financial Dictionary.[online] [Cited February 13 2012]. Available from Interbet: http://financial-dictionary.thefreedictionary.com/Current+Assets
14.	aktīvi, kuri tiks pārvērsti skaidrā naudā gada laikā, un aktīvi, kuri tiks izlietoti uzņēmējdarbībā viena gada laikā. Daži no apgrozāmo līdzekļu piemēriem ir krājumi un izejvielas	<i>US Business Law /Taxes.</i> [online]. [Cited February 13 2012]. Available from Internet: http://biztaxlaw.about.com/od/glossary/a/currentassets.htm
15.	aktīvi, kurus paredzēts izmantot (pārdot vai patērēt) viena gada laikā	Online dictionary [online]. [Cited February 13 2012]. Available from internet: http://moneyterms.co.uk/current_assets/

1.tabulas turpinājums

16.	nauda kasē, debitoru parādi, krājumi, vērtspapīri un citi resursi, kurus varētu pārvērst naudā viena parastā uzņēmuma darbības ciklā, kas parasti mazāks par vienu gadu	<i>Business. [online] Online encyclopedia.</i> [Cited February 13 2012]. Aviable from Internet: http://en.mimi.hu/business/current_assets.html
17.	aktīvi, kurus ātri var pārvērst naudā. Šajā kategorijā ir: skaidra nauda, ieguldījumi kontos, krājumi un debitoru parādi	SBA Loan Terms: Current Assets [online], [Cited February 13 2012]. Aviable from Internet: http://www.hjventures.com/SBA/Current-Assets.html
18.	aktīvi, kurus paredzēts pārvērts naudā viena gada laikā. Tie ir nauda, debitori un krājumi	Online Financial Glossary. [online]. [Cited February 13 2012]. Aviable from Internet: http://www.moneychimp.com/glossary/current_assets.htm
19.	aktīvi, kurus šajā pārskata periodā var pārvēst par naudu, debitoru parādu, krājumiem u.c.	<i>The new international webster's pocket business dictobary of the english language.</i> USA: Trident press international, 1998. 62 p
20.	organizāciju aktīvi, kas pastāvīgi maina savu formu un apgrozās no naudas uz precēm un atpakaļ	Oxford University Press. <i>A dictionary of accounting.</i> United Kingdom: Oxford University Press, 2005. 114 p.
21.	līdzekļi, kurus var pārvērst naudā samērā ātri, parasti gada laikā. Tie ietver sevī pašu naudu vai naudas ekvivalentus, debitoru parādus un krājumus	Financial times lexicon. [online]. [Cited February 13 2012]. Aviable from Internet: http://lexicon.ft.com/term.asp?t=current-assets
22.	aktīvi, kas sevī ietver materiālos ražošanas krājumus, naudas līdzekļus un līdzekļus norēķinos	Damodaran A, <i>Investment Valuation: Tools and Techniques for Determining the Value of Any Asset.</i> New York: <u>John Wiley & Sons</u> , 2006.40.p
23.	uzņēmuma aktīvi mantas, naudas līdzekļu un norēķinu veidā, kas piedalās tekošās aprites procesā un aprit ne mazāk kā vienu reizi gadā	Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Коля, авторов; Под. общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 24–25.
24.	līdzekļi, ko izmanto uzņēmums, lai īstenotu tā pašreizējo darbību. Apgrozāmajos līdzekļos ietver krājumus, nepabeigtos ražojumus, gatavo produkciju, debitoru parādus, naudas līdzekļus kasē un naudas līdzekļus kontos	ГАГЕН, А. Оборотные средства. Управление оборотными средствами. [онлайн] Информационное агентство "Финансовый Юрист". [Цитирование 13 февраля, 2012.г]. Ссылка: http://www.financial-lawyer.ru/newsbox/business_plan/141-528131.html

25.	naudas līdzekļi, ar kuru palīdzību tiek avansēti uzņēmuma apgrozāmie līdzekļi, kas savukārt piedalās ražošanā un apgrozībā	<i>Понятие, состав и структура оборотных средств предприятия.</i> [онлайн] Гродненский государственный аграрный университет”. [Цитирование 13 февраля, 2012.г]. Ссылка: http://ggau.by/moodle/mod/resource/view.php?id=412
26.	līdzekļi, kas viena ražošanas cikla vai kalendāra gada laikā var pārvērsties naudā	<i>Оборотные средства предприятия</i> учебный и методический материал онлайн . [Цитирование 13 февраля, 2012.г]. Ссылка: http://fmaster.org.ua/oborotnye-sredstva-predpriyatiya.html

1.tabulā apkopojot dažādas apgrozāmo līdzekļu definīcijas, autore secina, ka šī jēdziena interpretācijā nav vērojama vienota pieeja.

Jēdziena „apgrozāmie līdzekļi (aktīvi)” definīciju komponentu analīze norāda uz sekojošām sakarībām:

1. pēc apgrozāmo līdzekļu funkcionēšanas laika
 - 12 mēnešu laikā, tekošais gads, pārskata gads vai viens gads (1., 2., 3., 5., 6., 7., 9., 10., 12., 13., 14., 15., 16., 18., 19., 21., 23., 26. definīcijas);
 - Ražošanas cikls (1., 3., 4., 5., 8., 23., 25., 26. definīcijas);
2. apgrozāmo līdzekļu definējums, atšifrējot pa veidiem (2., 6., 7., 10., 13., 14., 16., 17., 18., 19., 21., 22., 23., 24. definīcijas);
3. spēja pārvērsties naudā (3., 4., 6., 12., 13., 16., 17., 18., 19., 21., 26. definīcijas);
4. pāriet no vienas formas citā (20., 3., 25. definīcijas);
5. pēc līdzdalības uzņēmējdarbības procesu nodrošināšanā
 - a. ikdienā, pašreizējā darbībā (2., 10., 24. definīcijas);
 - b. ražošanas procesā (8., 25. definīcijas);
 - c. realizācijas procesā (8. definīcijas).

Izanalizējot augstāk minētās definīcijas, autore konstatēja, ka lielākoties definīcijas var iedalīt divās daļās, t.i., vienas, kurās jēdziens tiek skaidrots no funkcionēšanas laika un aprites, savukārt citās tiek skaidrotas apgrozāmo līdzekļu sastāvdaļas. Vērtējot apgrozāmo līdzekļu ekonomisko būtību, jāsecina, ka lielākā daļa autoru definīcijās balstās uz laika faktoru, neņemot vērā apgrozāmo līdzekļu aprites ciklu, kas ne vienmēr ir viena gada robežās. Pie tam, apgrozāmie līdzekļi aprit ne tikai ražošanas, bet arī finanšu ciklā, ko autore uzskata par būtisku definīcijas

sastāvdaļu, lai nodrošinātu skaidru un vienotu priekšstatu par pētāmo kategoriju.

Kā redzams no definīcijām, tad dažādi autori definīcijās lieto gan „aktīvus”, gan „līdzekļus”, kā arī atsevišķos gadījumos „resursus” vai grāmatvedības jēdzienu „bilances konti”. Var uzskatīt, ka šāda pieeja norāda par atšķirīgu jēdziena interpretāciju un nesniedz vienotu izpratni par tā lietošanu.

Autore uzskata, ka Latvijā jēdzienu „apgrozāmie līdzekļi” turpina lietot kā tiešo tulkojumu no krievu valodas „оборотные средства”, jo šāda jēdziena interpretācija pirms 1940.g. Latvijā netika lietota. Rietumos un ASV tiek lietots un skaidrots jēdziens „apgrozāmie aktīvi” no angļu valodas „current assets”. Izpētot atsevišķi šī jēdziena sastāvdaļu „līdzekļi”, autore ir konstatējusi, ka vārdnīcās un zinātniskajā literatūrā šī jēdziena skaidrojums nav dots un visbiežāk tiek lietots, izmantojot sinonīmu „manta”, „resursi” vai „aktīvs”. Līdz ar to autore uzskata, ka ņemot vērā jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” vēsturiskos attīstības aspektus, kā arī mūsdienu tendences attiecībā uz ekonomikā lietojamām kategorijām un jēdzienu interpretācijām, korekti būtu lietot jēdzienu „apgrozāmie aktīvi” jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” vietā. Šāda jēdziena lietošana nodrošinātu arī vienotu izpratni attiecībā uz starptautisko praksi, kā arī finanšu un grāmatvedības jomā lietojamiem Starptautiskajiem grāmatvedības (finanšu pārskatu) standartiem.

Pētījuma rezultātā autore ir izstrādājusi un piedāvā „apgrozāmo aktīvu” definīciju. Apgrozāmie aktīvi ir uzņēmuma rīcībā vai kontrolē esošie līdzekļi: krājumi, līdzekļi norēķinos, nākamo periodu izdevumi, īstermiņa vērtspapīri un naudas līdzekļi vai to ekvivalenti, kas aprit no viena veida citā vienā uzņēmuma ražošanas un finanšu ciklā. Izvērtējot Latvijas likumdošanas aktus „Likumu par grāmatvedību”, „Gada pārskatu likumu” 1.LGS „Finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādnes”, kā arī citus saistošos likumdošanas aktus, kurus izmanto, lai sastādītu kvalitatīvus un salīdzināmus gada pārskatus, autore likumdevējiem iesaka šajos dokumentos sniegt korektu apgrozāmo līdzekļu (aktīvu) definīciju, kas sekmētu vienotu terminoloģisko izpratni un to pielietojumu.

Secinājumi un priekšlikumi

1. Latvijas likumdošanas aktos „Likums par grāmatvedību”, „Gada pārskatu likums” 1.LGS „Finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādnes” netiek ievērota vienota pieeja attiecībā uz sadaļu „Lietotie termini” no dažādiem viedokļiem. Lai sekmētu vienotu terminoloģisko izpratni un to pielietojumu, autore iesaka papildināt 1.LGS standartā lietoto termina „aktīvi” definīciju, kā arī

- papildināt likuma sadaļu „Likumā lietotie termini” ar jēdziena „aktīvs” definīciju.
2. Izvērtējot jēdziena „aktīvs” definīcijas, tiek secināts, ka latviešu valodā pieejamajās definīcijās ir iztrūkstoša būtiska komponente attiecībā uz atzīšanas un kontroles kritērijiem. Autore iesaka papildināt šo definīciju ar vārdiem „ir ticami novērtējami” un „īpašumā vai kontrolē esoši”, kā rezultātā autores piedāvātā jēdziena „aktīvi” definīcija ir šāda: aktīvi ir uzņēmuma rīcībā vai kontrolē esošie resursi, kuri iegūti savā rīcībā pagātnes notikumu rezultātā, ir ticami novērtējami un no kuriem nākotnē uzņēmumam ir sagaidāms ekonomisks izdevīgums.
 3. Jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” terminoloģiskās pieejas attīstība Latvijā veidojusies dažādos ekonomiskās domas attīstības periodos. Var izdalīt trīs posmus, t.i., Brīvās Latvijas laika posms no 1918. – 1940.g., PSRS laika posms 1940. – 1991.g., atjaunotās Latvijas Republikas laika posms no 1991.g. līdz mūsdienām.
 4. Latvijā jēdzienu „apgrozāmie līdzekļi” turpina lietot kā tiešo tulkojumu no krievu valodas „оборотные средства”, jo šāda jēdziena interpretācija pirms 1940.g. Latvijā netika lietota. Rietumos un ASV tiek lietots un skaidrots jēdziens „apgrozāmie aktīvi” no angļu valodas „current assets”.
 5. „Gada pārskatu likumā”, kā arī citos saistošajos likumdošanas aktos apgrozāmie līdzekļi vispār nav definēti. Latvijas Grāmatvedības standarti arī nedod skaidru priekšstatu par apgrozāmo līdzekļu jēdziena piemērošanu.
 6. Ņemot vērā jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” vēsturiskos attīstības aspektus, kā arī mūsdienu tendences attiecībā uz ekonomikā lietojamajām kategorijām un jēdzienu interpretācijām, korekti būtu lietot jēdzienu „apgrozāmie aktīvi” jēdziena „apgrozāmie līdzekļi” vietā. Šāda jēdziena lietošana nodrošinātu arī vienotu izpratni attiecībā uz starptautisko praksi, kā arī finanšu un grāmatvedības jomā lietojamiem Starptautiskajiem grāmatvedības (finanšu pārskatu) standartiem.
 7. Pētījuma rezultātā autore ir izstrādājusi un piedāvā „apgrozāmo aktīvu” definīciju. Apgrozāmie aktīvi ir uzņēmuma rīcībā vai kontrolē esošie līdzekļi: krājumi, līdzekļi norēķinos, nākamo periodu izdevumi, īstermiņa vērtspapīru un naudas līdzekļi vai to ekvivalenti, kas aprit no viena veida citā vienā uzņēmuma ražošanas un finanšu ciklā.
 8. Izvērtējot Latvijas likumdošanas aktus „Likumu par grāmatvedību”, „Gada pārskatu likumu” 1.LGS „Finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādnes”, kā arī citus saistošos likumdošanas aktus, kurus

izmanto, lai sastādītu kvalitatīvus un salīdzināmus gada pārskatus, autore likumdevējiem iesaka šajos dokumentos sniegt korektu apgrozāmo līdzekļu (aktīvu) definīciju, kas sekmētu vienotu terminoloģisko izpratni un to pielietojumu.

Izmantotā literatūra un avoti

1. Gada pārskatu likums (*Latvijas Vēstnesis*, Nr. Nr.166 (4358), 0.10.2010.) (stājas spēkā ar 03.11.2010.). [tiešsaiste], [atsauce 2012. gada 04.februāris]. Pieejas veids: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=66461&from=off>
2. Likums „Par grāmatvedību” (*Latvijas Vēstnesis*, Nr. 184 (4582), 23.11.2011.) (spēkā ar 1993. g. 01.01.). [tiešsaiste], [atsauce 2012. gada 04.februāris]. Pieejas veids: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=66461&from=off>
3. Komerclikums. (*Latvijas Vēstnesis*, Nr.158/160 (2069/2071), 2000. g. 4.maijs) (spēkā ar 2002. g. 1. janv.). [tiešsaiste], [atsauce 2012. gada 04.februāris]. Pieejas veids: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=5490&version>
4. Ministru kabineta 2006.gada 3.oktobra noteikumi Nr. 808 „Noteikumi par biedrību, nodibinājumu un arodbiedrību gada pārskatiem” [tiešsaiste], [atsauce 2012. gada 04.februāris]. Pieejas veids: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=145113>
5. Latvijas grāmatvedības standarts Nr.1 „Finanšu pārskata sagatavošanas pamatnostādnes”. 2004.gada 5.februāra lēmums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr.23, 2004.gada 12.februāris. [tiešsaiste], [atsauce 2012. gada 04.februāris]. Pieejas veids: http://fm.gov.lv/lv/sadalas/gramatvedibas_un_revizijas_politika/gramatvedibas_politika/latvijas_gramatvedibas_standarti/
6. ALEXANDER D, BRITTON A, JORISSEN A. *International financial reporting and analysis*. Croatia: Printed by Zrinski D.D., 2009., 147.lpp.
7. Allika I., Baltača B., Dunska M. u.c. *Ekonomikas un finanšu vārdnīca*. Rīga: Norden AB, 2003, 25.lpp.
8. АРХИПОВ, А.И. и др. *Экономический словарь*. Москва: ООО «Проспект», 2010, 579 с.
9. BĒRZIŅŠ K. *Amatnieku grāmatvedība*. Rīga: Latvijas amatniecības kamera, 1938., 39.-41.lpp
10. BĒRZIŅŠ K. *Grāmatvedības pamati*. Rīga: Zvaigzne, 1971, 45.lpp.
11. BELKOUNI A. *Accounting theory*, 4th edn. London: Thomson Learning, 2000.34.lpp.
12. БИРМАН А.М. *Планирование оборотных средств*. М.: Финансы, 1956.196 с.
13. БИРМАНА.М. Финансовые проблемы внутризаводского хозрасчета. В сб. *Учет и хозрасчет в условиях реформы*. М.: Финансы, 1969. 98 с.
14. БУНИЧ П.Г. и др. *Экономико-математические методы управления оборотными средствами/* П.Г. Бунич, В.Л. Перламутров, Л.Х. Соколовский. Москва: Финансы, 1973. 240 с, 37 с.
15. ДЪЯЧЕНКО В.П. Борьба за ускорение оборачиваемости средств – новый, высший этап овладения производством // *Вопросы экономики*. 1949. № 4.С.14–16.
16. GREENER M. *Business dictionary*, England: Clays Ltd, 1987. 22.lpp.

17. ГЕРАЩЕНКО Б.С. *Вопросы экономики промышленности СССР на современном этапе коммунистического строительства*. М.: Мысль, 1962. 296 с.
18. HOF S K.G. *Biznesa ekonomika*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2002., 282. lpp.
19. KIESO D.E., WEIGANDT J.J., WARFIELD T.D. *Intermediate Accounting*. 12th ed. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons Cordija, 2007. 650 lpp.
20. КОВАЛЕВ А., Лапуста М., Скамай Л. *Финансы фирмы*. Москва: Инфра, 2001, 44 с.
21. КОВАЛЕВ В.В. *Финансовый анализ – методы и процедуры*. Москва: Финансы и статистика. 2006, 203 с.
22. КОХ, Р. *Менеджмент и финансы от А до Я*. Санкт–Петербург: «Питер», 1999, 374 с
23. MILLERE I. *Grāmatvedības attīstība Latvijā*. Rīga, LU Akadēmiskais apgāds, 2011., 131.lpp
24. ПАЛИЙ В.Ф. *Теория бухгалтерского учета: современные проблемы*. Москва: Бухгалтерский учет, 2007, с.19
25. NEEDLES, B.E., POWERS, M., CROSSON, S.V. *Financial & Managerial Accounting*. Boston, New York: Houghton Mifflin Company, 2002. 17.lpp.
26. RURĀNE M., *Finanšu menedžments*, Rīga, RSEBAA, 2005., 49.lpp.
27. ШУМОВ Н.С. *Оборотные средства промышленных предприятий в новых условиях хозяйствования*. М: Наука, 1968. 248 с.
28. ТРИФАНОВ Н.С. *Оскорости оборота капитала в промышленных предприятиях*. Москва: Наука, 1929. 211 с.
29. УСОСКИН М.М. *Организация и планирование кредита*. М: Госпо–литиздат, 1961. 278 с.
30. УСАТОВ И. *Планирование оборотных средств промышленного предприятия*. М.: Наука, 1961. 183 с.
31. ВИТЕБСКИЙ М.Н. *Финансы социалистической промышленности*. Киев: Наукова думка, 1962. 237 с.
32. ЖЕВТЯК П.Н. *Финансы промышленного предприятия*. М.: Госпо–литиздат, 1962. 318 (73) с.
33. *Grāmatvedības pamati*. Rīga: Biznesa vadības koledža, 2006. 20. lpp.
34. *Grāmatvedības jēdzienu skaidrojošā vārdnīca*. Rīga: Avots, 2005. 17.lpp.
35. *Terminu un svešvārdu skaidrojošā vārdnīca*. Rīga: Jumava, 1999
36. *Aktīvi* [tiešsaiste], [atsauce 2012. gada 04.janvāris]. http://www.fm.gov.lv/?lat/gramatvedibas_politika/latvijas_gramatvedibas_standarti
37. *Aktīvi* [tiešsaiste], [atsauce 2012. gada 04.janvāris]. Pieejas veids: <http://www.letonika.lv/groups/default.aspx?r=1107&q=akt%C4%ABvs&id=993232&g=1>
38. *Asset* [tiešsaiste], [atsauce 2012. gada 04.janvāris]. Pieejas veids: <http://www.investopedia.com/terms/a/asset.asp>

Summary

The aim of the research is to evaluate the interpretation of the term “current assets” in research and literature of the field. The tasks of the research are to explore the interpretation of the term “assets” in research and literature of the field in Latvia and abroad, to trace the historical development of the term “current assets” in Latvia, and to research the interpretation of the term “current assets” in research and

literature of the field in Latvia and abroad. The research methods are qualitative research methods – content analysis and cases studies recognized in research and literature of the field in Latvia and abroad.

In the legislative acts of Latvia “Law on Accounting” and “Annual Accounts Law”, Accounting Standard of Latvia No.1 “Basic Guidelines for Preparing Financial Statements” do not observe a single approach to the section “Used Terms” from various aspects. In order to facilitate single terminological understanding and its application the author suggests to supplement the definition of the term “assets” used in Accounting Standard of Latvia No.1 as well as add the section of the law “Terms Used in the Law” by the definition of the term “assets”. The author suggests to supplement this definition by the words “are credibly estimable” and “being in possession or under control”; as a result, the definition of the term “assets” provided by the author is as follows: Assets are resources being in the disposal or control of an enterprise, which are gained in disposal as a result of past events, are credibly estimable and from which the enterprise shall gain economic benefit in the future.

The development of the terminological approach of the notion “current assets” in Latvia has occurred in various periods of the economic thought. There can be distinguished three periods: the period of Independent Republic of Latvia (1918–1940), the period the USSR (1940–1991), the period of the Renewed Republic of Latvia (1991–present). In Latvia the term “current assets” is still used as direct translation from Russian “оборотные средства” because such interpretation of the term was not used before 1940. In the West and USA there is used and explained a term „current assets” in English.

In the “Annual Accounts Law” as well as other related legislative acts current assets are not defined at all. The Accounting Standards of Latvia also do not provide a clear view on the application of the term “current assets”. Taking into consideration the aspects of the historical development of the term “current assets” and contemporary trends in relation to the categories and interpretations of terms applied in economics, it would be correct to use in Latvian the term “apgrozāmie aktīvi” (“current assets”) instead of „apgrozāmie līdzekļi”. Such application of the term would also ensure single understanding in relation to the international practice as well as the International Accounting (Financial Statements) Standards used in the field of finance and accounting. As a result of the research the author has developed and offered the definition of current assets. Evaluating the legislative acts of Latvia “Law on Accounting” and “Annual Accounts Law”, Accounting Standard of Latvia No.1 “Basic Guidelines for Preparing Financial Statements” as well as other binding legislative acts applied to draft qualitative and comparable annual accounts, the author suggests legislators to provide a correct definition of the term “current assets” in these documents to facilitate single terminological interpretation and application.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

This work has been supported by the European Social Fund within the Project
«Support for the implementation of doctoral studies at Daugavpils University»

Agreement Nr. 2009/0140/1DP/1.1.2.1.2/09/IPIA/VIAA/015